

At: Gadeirydd ac Aelodau'r Pwyllgor
Safonau

Dyddiad: Dydd Iau, 22 Mehefin
2017

Rhif Union: 01824 706204

ebost: democrataidd@sirddinbych.gov.uk

Annwyl Aelod o'r Pwyllgor,

Fe'ch gwahoddir i fynychu cyfarfod y **PWYLLGOR SAFONAU, DYDD GWENER, 30 MEHEFIN 2017** am **10.00 am** yn **YSTAFELL BWYLLGORA 1A, NEUADD Y SIR, RHUTHUN.**

Yn gywir iawn

G Williams
Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd

AGENDA

RHAN 1 - GWAHODDIR Y WASG A'R CYHOEDD I DDOD I'R RHAN HON O'R CYFARFOD

1 YMDDIHEURIADAU

2 DATGANIADAU O FUDDIANT

Dylai'r Aelodau ddatgan unrhyw gysylltiad personol neu gysylltiad sy'n rhagfarnu ag unrhyw fater a nodwyd yn un i'w ystyried yn y cyfarfod hwn.

- 3 MATERION BRYN FEL Y'U CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD**
Rhybudd o eitemau y dylid, ym marn y Cadeirydd, eu hystyried yn y cyfarfod fel materion brys yn unol ag Adran 100B (4) Deddf Llywodraeth Leol, 1972.
- 4 COFNODION Y CYFARFOD DIWETHAF** (Tudalennau 5 - 14)
Derbyn cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Safonau a gynhaliwyd ar 10 Mawrth 2017 (copi wedi'i amgáu).
- 5 RHAGLEN GWAITH I'R DYFODOL Y PWYLLGOR SAFONAU**
(Tudalennau 15 - 16)
Ystyried Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Pwyllgor Safonau (copi wedi'i amgáu).
- 6 LLYFR ACHOSION COD YMDDYGIAD - OMBWDSMON
GWASANAETHAU CYHOEDDUS CYMRU** (Tudalennau 17 - 32)
Ystyried adroddiad gan y Swyddog Monitro (copi wedi'i amgáu) yn hysbysu'r aelodau o gyhoeddiadau diweddaraf Llyfr Achosion Cod Ymddygiad yr Ombwdsmon.
- 7 CAIS GOLLYNGIAD CYNGOR TREF BODELWYDDAN** (Tudalennau 33 - 40)
Ystyried adroddiad gan y Swyddog Monitro (copi wedi'i amgáu), ynglŷn â chais am ollyngiad a wneir gan Gyngor Tref Bodelwyddan.
- 8 PRESENOLDEB MEWN CYFARFODYDD**
Nodi presenoldeb aelodau'r Pwyllgor Safonau yng nghyfarfodydd Cyngorau Sir, Tref a Chymuned a derbyn eu hadroddiadau.
- 9 ADRODDIAD BLYNYDDOL Y CADEIRYDD**
Ystyried adroddiad ar lafar gan y Dirprwy Swyddog Monitro gydag adborth gan y Cyngor Blynyddol ynglŷn ag Adroddiad Blynyddol y Cadeirydd.
- 10 DIGWYDDIADAU HYFFORDDI AELODAU SYDD AR Y GWEILL**
I gael diweddiariad ar lafar o ddigwyddiadau hyfforddi ar y gweill i Aelodau.
- 11 FFORWM PWYLLGOR SAFONAU GOGLEDD CYMRU**
I gael adroddiad ar lafar gan y Swyddog Monitro ar y materion a drafodwyd yn Fforwm Pwyllgor Safonau Gogledd Cymru.
- 12 DYDDIAD CYFARFOD NESAF**
Trefnwyd cyfarfod nesaf y Pwyllgor Safonau ar gyfer 22 Medi 2017.

RHAN 2: EITEMAU CYFRINACHOL

Argymhellir, yn unol ag Adran 100A (4) Deddf Llywodraeth Leol 1972, y dylid gwahardd y Wasg a'r Cyhoedd o'r cyfarfod yn ystod trafod y mater(ion) canlynol oherwydd y tebygolrwydd y caiff gwybodaeth eithriedig fel y diffinnir ym Mharagraff "[Nodwch Rif]" Rhan 4 o Atodlen 12A y Ddeddf, ei datgelu.

13 COD YMDDYGIAD - RHAN 3 DEDDF LLYWODRAETH LEOL 2000 (Tudalennau 41 - 42)

Ystyried adroddiad cyfrinachol gan y Swyddog Monitro (copi wedi'i amgáu) sy'n rhoi trosolwg o gwynion yn erbyn aelodau a gyflwynwyd gydag Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

AELODAETH

Aelodau Annibynnol:

Ian Trigger (Cadeirydd), Mrs Paula White, Julia Hughes a/ac Anne Mellor

Aelod Cyngor Tref/Cymuned:

Y Cynghorydd David E Jones

Cynghorwyr Sir:

Y Cynghorydd Paul Penlington

Y Cynghorydd Andrew Thomas

COPIAU I'R:

Holl Gynghorwyr er gwybodaeth

Y Wasg a'r Llyfrgelloedd

Cynghorau Tref a Chymuned

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

PWYLLGOR SAFONAU

Cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Safonau a gynhaliwyd yn Ystafell Gynadledda 1a, Neuadd y Sir, Rhuthun ddydd Gwener 10 Mawrth 2017 am 10.00am.

YN BRESENNOL

Aelodau Annibynnol Julia Hughes, Anne Mellor ac Ian Trigger (Cadeirydd) ynghyd â'r Cynghorwyr David Jones, Barry Mellor a Meirick Lloyd Davies.

HEFYD YN BRESENNOL

Swyddog Monitro (GW) a Gweinyddwr Pwyllgorau (SJ)

1 YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb oddi wrth y Cynghorwr(wyr) Mrs P White

2 DATGAN CYSYLLTIAD

Dim

3 MATERION BRYD FEL Y'U CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD

Ni chodwyd unrhyw fater bryd.

4 COFNODION Y CYFARFOD DIWETHAF

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Safonau a gynhaliwyd ar 2 Rhagfyr 2016.

Materion yn codi -

Tudalen 9 – Eitem 5 – Fforwm Safonau Gogledd Cymru – Mewn ymateb i gwestiwn gan y Cadeirydd ynglŷn â'r dyddiad y cynhelir y fforwm nesaf yn Sir Ddinbych, eglurodd y Swyddog Monitro i'r Pwyllgor bod angen eglurder o ran dyddiadau o ran argaeledd Cadeirydd y Pwyllgor Safonau.

Holodd y Cadeirydd ynglŷn ag argaeledd hyfforddiant cyfryngu ar gyfer Aelodau'r Pwyllgor Safonau, ac fe gytunodd y Swyddog Monitro y byddai'n olrhain y mater ac yn diweddarau'r aelodau. **(GW i weithredu)**

Cadarnhaodd y Swyddog Monitro bod canllawiau ynglŷn â'r cosbau a gynhyrchwyd gan Banel Dyfarnu Cymru wedi'u dosbarthu i'r Aelodau.

Tudalen 8 - Eitem 4 - Cofnodion - Holodd yr Aelod Annibynnol Julia Hughes am bresenoldeb mewn cyfarfodydd ac am y daenlen o fynychwyr a gynhyrchwyd. Dosbarthodd y Swyddog Monitro'r rhestr i'r Aelodau ei ystyried.

Tudalen 9 – Eitem 5 – Fforwm Safonau Gogledd Cymru – Mewn ymateb i gwestiwn gan yr Aelod Annibynnol Julia Hughes ynglŷn â chyhoeddi datganiadau cysylltiad a fynegwyd mewn cyfarfodydd Cyngor Dinas/ Tref / Cymuned, eglurodd y Swyddog Monitro y byddai'n arfer da pe bai Datgan Cysylltiad yn eitem ar raglen cyfarfodydd o'r fath. Dylid storio unrhyw ddatganiadau a wneir fel cofnod ond nid oedd yn ofynnol eu cyhoeddi ar y rhyngwyd.

PENDERFYNWYD y dylid derbyn a chymeradwyo cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 2 Rhagfyr 2016 fel cofnod cywir.

5 HYGYRCHEDD GWYBODAETH GAN GYNGHORAU DINAS, TREF A CHYMUNED – ADOLYGIAD BLYNYDDOL

Cyfeiriodd yr Aelod Annibynnol Julia Hughes (JH) at yr adroddiad archwilio a gyflawnodd i asesu hygyrchedd gwybodaeth o wefannau 37 o Gyngorau Dinas / Tref /Cymuned yn Sir Ddinbych o gymharu ag astudiaeth a gynhaliwyd ar ddiwedd 2015- dechrau 2016. Roedd y meysydd a archwiliwyd a'r wybodaeth a geisiwyd yn cynnwys-

- argaeledd cofnodion blaenorol gan gynnwys y dyddiad
- manylion dyddiad, lleoliad ac amser y cyfarfod nesaf
- darpariaethau dwyieithog
- nodiadau a manylion ychwanegol

Atgoffwyd yr Aelodau bod y canfyddiadau yn darparu ciplun o'r adeg hynny, ac y gallai newid. Cyflwynodd JH adroddiad trosolwg o'r gwaith a wnaed ar draws y 37 Cyngor Dinas, Tref a Chymuned yn Sir Ddinbych a dyma'r prif ganfyddiadau -

- roedd sawl gwefan yn bodoli ond wedi hen ddyddio
- nid oedd llawer o'r gwefannau'n ddwyieithog
- roedd rhai gwefannau wrthi'n cael eu datblygu
- dim ond rhaglenni safonol nad oedd yn newid o gwbl oedd gan sawl cyngor
- roedd gwefannau'r Cyngorau Tref yn fwy datblygedig ar y cyfan
- roedd rhai safleoedd yn enghreifftiau ardderchog i ardaloedd eraill eu defnyddio pe baent yn dymuno
- Nid yw llawer o safleoedd yn gysylltiedig neu nid oedd ganddynt y manylion diweddaraf ar wefan Sir Ddinbych - www.moderngov.denbighshire.gov.uk
- roedd rhai safleoedd wedi'u cysylltu â www.politicsresources.net/area/uk/wa-councils/wa-council-ac.htm (safle Llywodraeth Cymru), ond roedd llawer heb eu cysylltu iddo
- nid oedd gan bedwar cyngor bresenoldeb electronig
- nid oedd gan lawer unrhyw fanylion am eu cyngorwyr na sut i gysylltu â nhw
- roedd gan rai cyngorau hen wefannau a oedd yn ymddangos wrth chwilio amdanynt, felly roeddech chi'n credu nad oedd unrhyw wybodaeth ddiweddar
- roedd rhai safleoedd yn dda gyda thempledi da ond roedd rhai wedi dyddio

O ganlyniad, argymhellodd JH y canlynol fel gofynion sylfaenol, yn ei safbwynt hi-

- cael gwefan

- enw parth hawdd sy'n ymddangos yn gymharol hawdd mewn chwiliadau
- dolen i wefan 'modern government' Sir Ddinbych www.moderngov.denbighshire.gov.uk
- dylid cywiro'r ddolen ar wefan Cyngor Sir Ddinbych i wefan y Cyngorau Dinas, Tref neu Gymuned ac ni ddylai fod yn ddolen i hen safle
- dolen i wefan Llywodraeth Cymru www.politicsresources.net/area/uk/wa-councils/wa-council-ac.htm
- roedd angen i unrhyw ddolenni ar www.politicsresources.net/area/uk/wa-councils/wa-council-dl.htm fod yn rhai cywir
- mae gwefan ddwyieithog yn hanfodol
- enw'r clerc gyda llun a manylion cyswllt, gan gynnwys cyfeiriad e-bost a rhif ffôn
- enwau'r holl gynghorwyr gyda'u lluniau a manylion cyswllt, gan gynnwys cyfeiriadau e-bost a rhifau ffôn
- dyddiadau, lleoliadau ac amseroedd cyfarfodydd
- rhaglenni
- cofnodion blaenorol
- manylion am yr ardaloedd y mae'r cyngor yn eu gwasanaethu gyda map os oes modd
- sut y gallai pobl gael eu cynnwys - bod yn gynghorydd, mynd i gyfarfodydd

Argymhellion ychwanegol dewisol -

- ffurflen ymholiadau electronig
- hanes yr ardal
- digwyddiadau yn yr ardal
- dolenni i wefannau grwpiau lleol eraill
- defnydd o gyfryngau cymdeithasol i ymgysylltu â chynulleidfaoedd ehangach
- manylion ar God Ymddygiad
- cofnod o ddatganiadau cysylltiad.

Manteisiodd y Cadeirydd ar y cyfle i ddiolch i JH am ei gwaith caled a'i hadroddiad ardderchog ac adleisiodd aelodau eraill y teimladau hynny.

Codwyd y pwyntiau canlynol yn ystod y drafodaeth a ddilynodd -

- fel aelod o Gyngor Tref y Rhyl, adroddodd y Cynghorydd Barry Mellor bod cyllid grant wedi galluogi adnewyddu gwefan y Rhyl ac oherwydd ei fod yn ei ddyddiau cynnar roedd disgwyl iddo fod o safon uchel
- roedd y Cadeirydd o blaid anfon yr adroddiad ymlaen i Reolwr Ymgysylltu â'r Gymuned i'w ddosbarthu i Gyngorau Dinas / Tref / Cymuned mewn cyfarfodydd clwstwr. **(GW i weithredu)**
- Cyfeiriodd y Cynghorydd Barry Mellor at y ffaith fod nifer o Gyngorau Dinas / Tref / Cymuned yn gorfod cyllido creu gwefan gan fod toriadau cyllid wedi arwain at gymhwyso cyllid i ddarpariaethau eraill.
- pryderon nad oedd gan 4 Gyngor Cymuned wefan, dwywaith y nifer a nodwyd yn yr adroddiad blaenorol.

Cydnabu'r Pwyllgor, er y byddai rhai o argymhellion yr adroddiad yn cymryd amser ac y byddai angen arian ychwanegol, roedd eraill yn cynnwys arfer da ac nid oedd angen adnoddau ychwanegol arnynt. Cydnabuwyd hefyd, er bod y ffocws wedi bod

ar wella mewn rhai meysydd, roedd yr adroddiad wedi datgelu llawer o bethau cadarnhaol a gwaith rhagorol ac arfer da oedd yn cael ei wneud mewn cymunedau y gellid eu rhannu ar draws Sir Ddinbych.

PENDERFYNWYD –

- (a) *derbyn a nodi'r adroddiadau a gyflwynwyd gan yr Aelod Annibynnol Julia Hughes ar hygyrchedd gwybodaeth ar wefannau'r wyth Cyngor Dinas, Tref a Chymuned terfynol, a'r Adroddiad Trosolwg ar Gyfathrebu Electronig y Cyngorau Tref a Chymuned;*
- (b) *bod copïau o'r adroddiadau yn cael eu hanfon ymlaen at y Rheolwr Ymgysylltu â'r Gymunedl, a fyddai'n cael cais i ymgysylltu â'r Cyngorau Dinas, Tref a Chymuned ynghylch y materion a godwyd (GW i weithredu).*

6 PARATOI ADRODDIAD BLYNYDDOL Y CADEIRYDD AR GYFER Y CYNGOR LLAWN

Cyflwynodd y Swyddog Monitro ymddiheuriad gan y Dirprwy Swyddog Monitro a chyflwyno'r adroddiad a gyflwynwyd i'r Aelodau (a ddsbarthwyd yn flaenorol) yn cyflwyno Adroddiad Blynyddol y Cadeirydd 2016 i'w ystyried cyn ei gyflwyno i'r Cyngor Llawn.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Swyddog Monitro am gyflwyno'r adroddiad ac i'r Dirprwy Swyddog Monitro am ei gwaith caled i baratoi'r adroddiad. Yn ystod y drafodaeth cytunwyd ar y diwygiad canlynol-

- Diwygio'r cyfeiriad at 'Wybodaeth' yn y tabl ym mharagraff 4.3 i 'wybodaeth electronig'.

Agorodd y Cadeirydd y drafodaeth gan ofyn i'r aelodau a oeddent yn teimlo y dylid trafod unrhyw faterion neu bwyntiau pellach pan gaiff ei drafod gyda'r Cyngor Llawn. Roedd y Pwyllgor Safonau eisiau i Gynghorwyr fod yn ymwybodol o waith y Pwyllgor Safonau ynghyd â'r gwaith a'r pwysau yr oedd Cyngorau Dinas / Tref a Chymuned yn eu hwynebu.

Cytunodd y Swyddog Monitro y byddai'n rhannu'r diwygiadau a'r sylwadau gyda'r Dirprwy Swyddog Monitro i baratoi drafft diwygiedig i'w gymeradwyo gan y Cadeirydd cyn ei gyflwyno i'r Cyngor Llawn. **(GE a LJ i Weithredu)**

PENDERFYNWYD, yn amodol ar yr uchod, y dylai'r aelodau nodi'r adroddiad ac argymhell bod y Cadeirydd yn ei gyflwyno i'r Cyngor Llawn.

7 LLYFR ACHOSION COD YMDDYGIAD - OMBWDSMON GWASANAETHAU CYHOEDDUS CYMRU

Cyflwynodd y Swyddog Monitro adroddiad (a ddsbarthwyd yn flaenorol) yn hysbysu aelodau o'r rhifyn diweddaraf o Lyfr Achosion Cod Ymddygiad yr Ombwdsmon sy'n cwmpasu'r cyfnod rhwng mis Hydref a Rhagfyr 2016.

Roedd manylion y cwynion a archwiliwyd yn ystod y cyfnodau hyn wedi'u hamlinellu yn yr adroddiad a'u crynhoi gan y Swyddog Monitro.

Holodd y Cadeirydd ynglŷn â chadw cofnodion o gwynion nad oeddent angen unrhyw gamau pellach. Eglurodd y Swyddog Monitro i'r Pwyllgor Safonau pe bai cwyn yn cael ei harchwilio, byddai swyddfa'r ombwdsmon yn archwilio pob agwedd o'r gŵyn. Mewn achosion o beidio â chymryd camau pellach ni fyddai cofnod cyhoeddus ohono ond byddai swyddfa'r Ombwdsmon yn cadw ffeil yr achos am gyfnod.

PENDERFYNWYD bod y Pwyllgor Safonau yn nodi'r wybodaeth sydd yn Llyfr Achos y Cod Ymddygiad.

8 HYFFORDDIANT – DEUNYDD CYFLWYNO CYMDEITHAS LLYWODRAETH LEOL CYMRU

Cyflwynodd y Swyddog Monitro adroddiad (a ddsbarthwyd yn flaenorol) i hysbysu'r pwyllgor bod Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC) wedi creu deunyddiau cyflwyno. Eglurodd y Swyddog Monitro bod y cyngor wedi mabwysiadu pecyn hyfforddiant ei hun yn y blynyddoedd diwethaf. Roedd CLILC wedi llunio pecyn hyfforddiant i ddarparu cyfres gyffredin o adnoddau y gellir eu defnyddio ledled Cymru, ac annog dealltwriaeth gyffredin o ofynion y Cod Ymddygiad rhwng aelodau etholedig.

Eglurodd y Swyddog Monitro ei fod ef a'r Dirprwy Swyddog Monitro yn fodlon â'r pecyn hyfforddiant a ddarparwyd gan CLILC. Roedd y pecyn hyfforddiant a'r nodiadau hyfforddi wedi'u cynhyrchu'n ddwyieithog i gynorthwyo i ddarparu hyfforddiant effeithiol. Eglurodd y Swyddog Monitro bod pecyn hyfforddiant wedi'i ddylunio i gynorthwyo i hyfforddi Cyngorwyr Sir a Chynghorwyr Cymuned. Hysbysodd y Swyddog Monitro'r aelodau bod elfen e-ddysgu wedi'i chynhyrchu i gyd-fynd â'r pecyn hyfforddiant.

Eglurodd y Swyddog Monitro fod y pecyn hyfforddiant a gynhyrchwyd gan CLILC yn cyflwyno darpariaeth ystyrlon o hyfforddiant ac yn rhoi amrywiaeth o opsiynau i'r aelodau dderbyn mynediad at ddeunyddiau hyfforddiant.

Canmolodd y Cynghorydd Barry Mellor yr hyfforddiant a ddarparwyd yn flaenorol gan y Sir fel hyfforddiant o'r safon uchaf. Canmolodd y Cynghorydd David Jones a'r aelod annibynnol Anne Mellor y pecyn hyfforddiant newydd fel pecyn cryno a thryloyw. Gofynnodd yr aelod annibynnol Julia Hughes a ellir hysbysu aelodau'r Pwyllgor Safonau o unrhyw ddyddiadau hyfforddiant er mwyn iddynt allu eu mynychu ac elwa o'r model hyfforddiant newydd **(GW i weithredu)**.

Canmolodd y Cadeirydd y Swyddog Monitro a'r Dirprwy Swyddog Monitro am eu gwaith ar y sesiynau hyfforddiant blaenorol a ddarparwyd i'r aelodau. Roedd yn credu y byddai'r Clercod yn elwa o sesiynau hyfforddiant neu dderbyn adnoddau ychwanegol ar gyfer hyfforddiant. Pwysleisiodd y Swyddog Monitro y byddai'r amrywiaeth o ddulliau darparu hyfforddiant o fudd i fwy o unigolion. Gofynnodd y Swyddog Monitro i'r pwyllgor os oeddent yn teimlo y byddai'n fuddiol trefnu sesiynau 'hyfforddi'r hyfforddwr' gyda Chlercod i gynorthwyo gyda hyfforddiant yng nghyfarfodydd Cyngor Dinas / Tref / Cymuned. Cytunodd y Pwyllgor Safonau y byddai hyn yn ddull adeiladol o hyfforddi aelodau. **(GW i weithredu)**

PENDERFYNWYD bod y Pwyllgor Safonau yn nodi'r adroddiad ac yn argymhell eu bod yn darparu'r hyfforddiant i aelodau newydd ac aelodau sy'n dychwelyd i'r Cyngor Sir a'r Cyngorau Dinas / Tref a Chymuned.

9 PROSES DATRYSIAD LLEOL AR GYFER CYNGHORAU DINAS/TREF/CYMUNED

Darparodd y Swyddog Monitro adroddiad llafar ar broses Datrysiad Lleol ar gyfer Cyngorau Dinas / Tref / Cymuned. Eglurodd y Swyddog Monitro mai'r broses ar hyn o bryd yw pan fo Cyngorau Dinas / Tref / Cymuned yn derbyn cwyn, mae'r Clerc yn gyfrifol am gynorthwyo Cadeirydd y Cyngor i gyflawni datrysiad boddhaol. Pwysleisiodd y Swyddog Monitro'r cyfrifoldebau a'r pwysau a roddir ar Glercod i ddatrys cwynion ar ben y dyletswyddau rheolaidd a wneir.

Byddai'r broses a fabwysiadwyd yn y Sir ar gyfer cwynion yn golygu bod aelod annibynnol o'r Pwyllgor Safonau yn cael eu gwahodd i gynorthwyo i ddatrys y gŵyn. Gofynnodd y Swyddog Monitro i'r Pwyllgor Safonau a oeddent yn cytuno bod aelodau Annibynnol y Pwyllgor Safonau yn cael eu gwahodd i gyfarfodydd y Cyngorau Dinas / Tref / Cymuned er mwyn cynorthwyo'r clerck i ddatrys cwynion. Cytunodd yr Aelodau Annibynnol y byddai hyn o fudd i'r Clercod.

PENDERFYNWYD bod y Pwyllgor Safonau yn derbyn a nodi'r adroddiad llafar ar broses Datrysiadau Lleol.

10 ADOLYGU PROTOCOL HUNAN REOLEIDDIO'R CYNGOR

Darparodd y Swyddog Monitro adroddiad llafar ar Brotocol Hunan Reoleiddio'r Cyngor. Eglurodd y Swyddog Monitro i aelodau'r Pwyllgor Safonau bod Protocol Hunan Reoleiddio'r Cyngor wedi'i adolygu a'i gymharu â Phrotocolau eraill ac mae'r gweithdrefnau'n debyg iawn. Nododd y Swyddog Monitro bod y gweithdrefnau a fabwysiadwyd gan y Sir ar hyn o bryd yn gweithio'n dda. Nodwyd bod unrhyw gwynion gan aelodau'r cyhoedd yn gorfod cael eu pasio ymlaen i'r Ombwdsmon.

Cynigodd y Swyddog Monitro, yn y lle cyntaf, ei fod ef neu'r Dirprwy Swyddog Monitro yn ceisio datrys materion yn anffurfiol a bod cyfranogiad aelodau'r Pwyllgor Safonau yn cael ei gadw ar gyfer achosion na ellir eu datrys ar y cam hwnnw. Trafododd y Pwyllgor Safonau bod Clercod Cyngorau Dinas / Tref / Cymuned yn gweithio gyda'i gilydd i gynorthwyo ei gilydd wrth archwilio cwynion yn eu hawdurdodau eu hunain. Cytunodd y Swyddog Monitro y byddai'n drafftio dogfen i'w dosbarthu i'r grwpiau clwstwr i archwilio opsiynau ar gyfer cynorthwyo ei gilydd, gan ddarparu cyfryngwr mewn sefyllfaoedd anodd. Canmolodd y Cyngorydd Meirick Lloyd Davies yr argymhelliad hwn gan nodi bod unigolion yn adnabyddus iawn o fewn Cyngorau Cymuned bach a byddai archwilio cwynion yn heriol **(GW i weithredu)**.

PENDERFYNWYD bod y Pwyllgor Safonau yn derbyn a nodi'r adroddiad llafar ar Brotocol Hunan Reoleiddio.

11 PAPUR GWYN – DIWYGIO LLYWODRAETH LEOL CADERNID AC ADNEWYDDIAD

Darparodd y Swyddog Monitro adroddiad llafar yn hysbysu'r aelodau o ddarpariaethau Papur Gwyn –"Diwygio Llywodraeth Leol: Cadernid ac

Adnewyddiad". Darparodd y Swyddog Monitro drosolwg cyffredinol o'r prif ddarpariaethau yn y papur. Ymhelaethodd ar y darpariaethau a gynhwysir yn y Bil Drafft a oedd yn cynnwys y canlynol -

- Gwaith rhanbarthol – diddymu uno gorfodol gyda gwaith rhanbarthol gorfodol yn cael ei gyflwyno.
Eglurodd y Swyddog Monitro y byddai'r dystiolaeth ar gyfer gwaith rhanbarthol yn dibynnu ar weld effaith gadarnhaol yn rhanbarthol ac nid o reidrwydd effaith gadarnhaol yn ardal pob awdurdod.
- Rhannu gwasanaethau swyddfa gefn - cynigion ar gyfer rhannu gwasanaethau swyddfa gefn gan gynnwys y Gymraeg, Archwilio Mewnol a chasglu Trethi'r Cyngor. Profion ar gyfer datganoli cyfrifoldeb i'r rhanbarthau – eglurodd y Swyddog Monitro'r rhestr helaeth o gwestiynau sydd i'w gofyn mewn perthynas â datganoli cyfrifoldeb i'r rhanbarthau.
- Llywodraethu ac atebolrwydd – cynnig llyfr rheolau cyffredin i bawb ei ddilyn. Eglurodd y Swyddog Monitro y byddai manylion i ddilyn ynglŷn â llywodraethu ac atebolrwydd gan gynnwys manylion trefniadau cyllido ar gyfer Cydbwyllgorau Llywodraethu.
- Etholiadau a phleidleisio – eglurodd y Swyddog Monitro i'r Pwyllgor Safonau bod yr elfen hon yn y Bil yn eithaf amwys gyda manylion pellach i ddod yn ddiweddarach.
- Rôl Cynghorwyr a chynigion a fyddai'n effeithio ar y Pwyllgor Safonau – ymhelaethodd y Swyddog Monitro ar rôl y Cynghorwyr a'u cyfrifoldebau. Eglurodd y Swyddog Monitro rai o'r gofynion y byddai'r Pwyllgor Safonau yn eu hwynebu megis darparu cyngor a hyfforddiant i aelodau ynglŷn â dyletswyddau newydd a chynhyrchu adroddiad blynyddol ar weithgareddau'r Pwyllgor Safonau, y mae'r pwyllgor eisoes yn ei gynhyrchu.

Roedd y cyflwyniad llafar yn darparu trosolwg i'r Pwyllgor Safonau o rai o'r newidiadau arfaethedig a sut y byddent yn effeithio ar y Pwyllgor Safonau a'r Awdurdod.

Eglurodd y Swyddog Monitro y disgwylir adborth gan Awdurdodau Lleol mewn perthynas â'r Bil ym mis Ebrill, gydag addasiadau ac adborth yn cael ei gyflwyno i Gynulliad Cymru yn ddiweddarach yn y flwyddyn. Byddai adroddiad diweddarau yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Safonau yn ddiweddarach yn y flwyddyn.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Swyddog Monitro am ei waith caled a'i ganmol am symleiddio pwnc cymhleth. Nododd y Cadeirydd y newidiadau posibl i'r Pwyllgor Safonau a dywedodd y byddai'n ddiddorol gweld y canlyniad.

PENDERFYNWYD bod y Pwyllgor Safonau yn derbyn a nodi'r adroddiad llafar ar Bapur Gwyn – Diwygio Llywodraeth Leol – Cadernid ac Adnewyddiad.

12 PRESENOLDEB MEWN CYFARFODYDD

Cadarnhaodd yr Aelod Annibynnol Anne Mellor ei bod wedi mynychu cyfarfod Cyngor Cymuned Llanelwy a gynhaliwyd ar 6 Ionawr 2017. Nododd y Swyddog Monitro ei phresenoldeb ac fe gadarnhaodd y byddai'n diweddarau'r adroddiad presenoldeb i adlewyrchu hyn (**GW i weithredu**).

Cadarnhaodd a dosbarthodd y Swyddog Monitro restr o Gynghorau Dinas / Tref / Cymuned yr ymwelwyd â nhw yn y tair blynedd diwethaf. Adolygodd yr aelodau annibynnol Julia Hughes ac Anne Mellor y rhestr gyda'r Cadeirydd Ian Trigger a phenderfynu pa gyfarfodydd yr oedd angen ymweld â nhw.

Gofynnodd aelodau'r Pwyllgor am e-bost, fel y dosbarthwyd yn flaenorol, i'r Gynghorau Dinas / Tref / Cymuned yn hysbysu'r aelodau y gallai aelodau'r Pwyllgor Safonau fynychu eu cyfarfodydd **(GW i weithredu)**.

13 RHAGLEN GWAITH I'R DYFODOL Y PWYLLGOR SAFONAU

Cyflwynwyd Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Pwyllgor Safonau i'w ystyried a chytunodd yr aelodau ar yr ychwanegiadau canlynol:-

- Diweddariad ar y Papur Gwyn – Medi
- Diweddariad ar Weithrediad Hyfforddiant – Medi

PENDERFYNWYD yn amodol ar y diwygiadau uchod, bod y Pwyllgor Safonau'n cytuno ar y Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol.

14 DYDDIAD Y CYFARFOD NESAF

Nododd yr Aelodau bod cyfarfod nesaf y Pwyllgor Safonau wedi'i drefnu ar gyfer 10.00am ddydd Gwener 30 Mehefin 2017 yn Ystafell Gynadledda 1a, Neuadd y Sir, Rhuthun.

Gwahardd y wasg a'r cyhoedd

PENDERFYNWYD dan ddarpariaethau Adran 100A Deddf Llywodraeth Leol 1972, gwahardd y Wasg a'r Cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer yr eitemau canlynol ar y sail y byddai gwybodaeth eithriedig yn debygol o gael ei datgelu fel y'i diffinnir ym Mharagraffau 12 ac 13 Rhan 4 Atodlen 12A y Ddeddf.

15 COD YMDDYGIAD – RHAN 3 DEDDF LLYWODRAETH LEOL 2000

Cyflwynodd y Swyddog Monitro'r adroddiad cyfrinachol (a ddosbarthwyd yn flaenorol) i roi trosolwg i'r Aelodau o gwynion a gyflwynwyd i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ers 1 Ebrill 2014.

Roedd y Pwyllgor Safonau eisoes wedi gofyn am gael gwybod yn rheolaidd am lefel y cwynion a gyflwynwyd gydag Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru. Roedd y tablau yn Atodiad 1 yn darparu trosolwg o'r cwynion a gyflwynwyd ers 1 Ebrill 2014. Roedd 13 achos heb eu holrhain, 2 achos wedi dod i ben, 5 achos heb eu harchwilio ac 1 achos lle na chymerwyd unrhyw gamau pellach.

Darparodd y Swyddog Monitro ddiweddariad ar un cwyn sy'n parhau, gan egluro i'r pwyllgor y trafodwyd yr achos penodol hwn mewn cyfarfodydd blaenorol. Darparodd y Swyddog Monitro rywfaint o gyd-destun ac eglurhad o gefndir y gŵyn a pham na gymerwyd unrhyw gamau pellach.

PENDERFYNWYD - bod y *Pwyllgor Safonau yn derbyn ac yn nodi cynnwys yr adroddiad.*

Diolchodd y Cadeirydd i'r holl aelodau am eu presenoldeb a'u cyfraniadau, yn enwedig Julia Hughes am ei gwaith caled. Diolchodd y Cadeirydd i'r Swyddog Monitro am ei arweiniad.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Cynghorydd David Jones, a hysbysodd y pwyllgor mai dyma ei gyfarfod olaf. Dymunodd y cadeirydd y gorau i'r Cynghorydd Jones ar gyfer y dyfodol a diolch iddo am ei waith a'i gefnogaeth i'r Pwyllgor Safonau. Diolchwyd iddo am ei agwedd ddymunol, ffyddlondeb a chyfraniadau i holl gyfarfodydd y Pwyllgor.

Adleisiodd y Swyddog Monitro'r diolchiadau i'r Cynghorydd Jones am ei waith a'i gyfraniadau i'r Pwyllgor Safonau, a diolchodd i'r Cynghorydd Meirick Lloyd Davies a Barry Mellor am eu cyfraniadau a'u cefnogaeth.

Daeth y cyfarfod i ben am 13.00pm.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

STANDARDS COMMITTEE FORWARD WORK PROGRAMME

PLEASE NOTE AGENDA TO BE CIRCULATED 1 WEEK IN ADVANCE OF MEETING

DATE OF MEETING	REPORT ITEMS / AREAS	REPORT AUTHOR
22 September 2017	Standing Item: Attendance at Meetings	N/A
	Standing Item: PSOW Code of Conduct Casebook	Gary Williams (Monitoring Officer)
	Standing Item: Standards Committee Forward Work Programme	Gary Williams (Monitoring Officer)
	Standing Part 2 Item: Overview of Complaints in Denbighshire	Gary Williams (Monitoring Officer)
	Update to the White paper (To be confirmed)	Gary Williams (Monitoring Officer)
	Update on the Training implementation	Gary Williams (Monitoring Officer)
24 November 2017	Standing Item: Attendance at Meetings	N/A
	Standing Item: PSOW Code of Conduct Casebook	Gary Williams (Monitoring Officer)
	Standing Item: Standards Committee Forward Work Programme	Gary Williams (Monitoring Officer)
	Standing Part 2 Item: Overview of Complaints in Denbighshire	Gary Williams (Monitoring Officer)

Tudalen 15

Eitem Agenda 5

Mae tudalen hwn yn fwiadol wag

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Safonau
Dyddiad y Cyfarfod:	30 Mehefin 2017
Aelod / Swyddog Arweiniol:	Gary Williams, Swyddog Monitro
Awdur yr Adroddiad:	Gary Williams, Swyddog Monitro
Teitl:	Llyfr Achosion Cod Ymddygiad - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad yn ymwneud â Llyfr Achosion Cod Ymddygiad gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (yr Ombwdsmon).

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Rhoi gwybod i'r Pwyllgor am rifyn diweddaraf Llyfr Achos Cod Ymddygiad yr Ombwdsmon.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod aelodau'r Pwyllgor yn nodi'r wybodaeth sydd yn Llyfr Achos y Cod Ymddygiad.

4. Manylion yr Adroddiad

4.1 Ers 2013 mae'r Ombwdsmon wedi cynhyrchu Llyfr Achosion Cod Ymddygiad (y Llyfr Achosion). Am beth amser cyn hynny bu'r Ombwdsmon yn cynhyrchu llyfr achosion oedd yn ymwneud â'r cwynion y bu'n ymchwilio iddynt o safbwynt camweinyddu honedig gan gyrrff cyhoeddus. Yn dilyn galwadau i ddefnyddio dull tebyg o safbwynt cwynion cod ymddygiad, dechreuodd yr Ombwdsmon gyhoeddi'r Llyfr Achosion yn 2013.

4.2 Yn wreiddiol, roedd y Llyfr Achosion yn cael ei gyhoeddi ddwywaith y flwyddyn, fodd bynnag mae'r Ombwdsmon wedi penderfynu cynhyrchu'r llyfr achosion yn chwarterol o Ebrill 2015. Mae'r Llyfr Achosion yn cynnwys crynodeb o bob achos y mae'r Ombwdsmon wedi cwblhau ymchwiliad iddynt yn ystod y cyfnod perthnasol.

4.3 Cynhyrchwyd y Llyfr Achosion i gynorthwyo Aelodau ac eraill i ystyried a yw'r amgylchiadau y maent yn eu hwynebu yn arwain at dorri'r Cod. Roedd hyn yn ychwanegiad i gyhoeddi esiamplau gwirioneddol yng Nghanllaw Ombwdsman Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ynglŷn â'r Cod.

- 4.4** Bydd y Llyfr Achosion yn caniatáu mynediad i Bwyllgorau Safonau awdurdod lleol i wybodaeth am y ffordd mae Pwyllgorau Safonau eraill yng Nghymru yn gosod sancsiynau a chael gwared ar achosion ac yn helpu i esbonio pam, mewn rhai achosion y gall yr Ombwdsmon wrthod ymchwilio toriadau honedig ar y sail nad yw honiadau blaenorol tebyg wedi arwain at sancsiwn.
- 4.5** Mae Atodiad 1 i'r adroddiad hwn yn cynnwys Rhifyn 12 o'r Llyfr Achosion a gyhoeddwyd ym mis Ebrill 2017, yn trafod y cyfnod o fis Ionawr 2017 tan fis Mawrth 2017. Bydd Aelodau'n nodi bod 13 crynodeb achos yn y rhifyn hwn o'r llyfr achosion, ac mai dim ond 1 ohonynt oedd yn cynnwys atgyfeiriad at y Pwyllgor Safonau ac ni chyfeiriwyd unrhyw un ohonynt at Banel Dyfarnu Cymru.
- 4.6** O'r 13 achos yma, nid oedd unrhyw dystiolaeth o dorri rheolau mewn 3, ni chredwyd fod angen camau pellach mewn 9 a chyfeiriwyd 1 at Pwyllgor Safonau'r awdurdod hwnnw.
- 4.7** Roedd yr 13 achos yn perthyn i dri chategori cyffredinol, roedd 8 yn ymwneud â datgelu a chofrestru cysylltiadau, 3 yn ymwneud â hyrwyddo cydraddoldeb a pharch, a 2 yn ymwneud ag gwrthrychedd a phriodoldeb.
- 4.8** Mae'r cwynion yn ymwneud â datgelu a chofrestru cysylltiadau yn cynnwys 6 chwyn y mae'n ymddangos a wnaed gan yr un achwynydd ynghylch yr un digwyddiad ond yn cynnwys 6 gwahanol aelod o'r un Cyngor Cymuned.
- 4.9** Bydd Aelodau'n nodi fod un o'r cwynion lle na ystyriwyd fod angen camau pellach yn eu cylch yn ymwneud ag aelod o Gyngor Tref Prestatyn. Y gŵyn oedd bod y Cynghorydd wedi methu datgan cysylltiad ar ddau achlysur mewn mater yn ymwneud â chais cynllunio a oedd yn debygol o gael effaith ar ei fusnes. Dyfarnodd yr Ombwdsman fod hwn yn gysylltiad personol a oedd yn rhagfarnu, fodd bynnag, nid oedd yr Ombwdsman yn credu fod y Cynghorydd yn ceisio dylanwadu ar y penderfyniad ac nad y Cyngor Tref oedd y penderfynwr mewn perthynas â'r cais. **4.9** Pwrpas y cyfarfodydd oedd ystyried y sylwadau y byddai'r Cyngor Tref yn eu gwneud i'r awdurdod cynllunio. **4.9** Ym marn yr Ombwdsman nid oedd angen camau pellach, ond dylai'r Cynghorydd ystyried ei weithredoedd a chael hyfforddiant ar y Cod Ymddygiad
- 4.10** Roedd yr achos a gyfeiriwyd at Bwyllgor Safonau yn ymwneud ag aelod o Gyngor Sir Powys a oedd wedi anfon gohebiaeth a oedd yn portreadu gweithrediad gwrandawriad apêl Anghydfod yn y Cyngor mewn modd annheg ac anghywir. Rhoddodd y Pwyllgor Safonau 5 mis o waharddiad i'r Aelod a apeliodd yn erbyn y penderfyniad hwn i Banel Dyfarnu Cymru. Canlyniad yr apêl oedd bod y Panel Apêl wedi cyfeirio'r mater yn ôl at y Pwyllgor Safonau gydag argymhelliad y dylai'r gwaharddiad fod am 3 mis.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Nid yw'r penderfyniad yn cael effaith uniongyrchol ar y blaenoriaethau corfforaethol.

6. Faint fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Nid oes costau uniongyrchol yn gysylltiedig â'r adroddiad hwn.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb a gynhaliwyd ar y penderfyniad? Dylai'r templed AEC wedi'i lenwi gael ei atodi fel atodiad i'r adroddiad.

Nid oes angen asesiad o'r effaith ar gydraddoldeb ar gyfer yr adroddiad hwn.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gydag Archwilio ac eraill?

Nid yw'r mater hwn wedi ei adrodd nac wedi ei ymgynghori arno yn unrhyw le arall.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol uniongyrchol o ganlyniad i'r adroddiad hwn.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Nid oes unrhyw risgiau uniongyrchol sy'n gysylltiedig â'r adroddiad hwn.

11. Grym i wneud y Penderfyniad

Nid oes angen gwneud penderfyniad.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

The Code of Conduct Casebook

Issue 12 April 2017

Contents

Introduction	1
Case summaries	3
No evidence of breach	3
No action necessary	5
Referred to Standards Committee	10
Referred to Adjudication Panel for Wales	11
More information	12

Introduction

Overall I am pleased that my office received 14% less code complaints this year than in 2015/16. I believe this is due to the introduction of local resolution for county councils (low level councillor against councillor complaints being referred to the Monitoring Officer in the first instance) finally having an impact. There is also some evidence over the last 12 months of this approach being adopted by town and community councils who are attempting some form of informal resolution stage before cases are referred to my office.

Outcome	2016/17	2015/16
Closed after initial consideration	184	213
Complaint withdrawn	20	15
Investigation discontinued	10	10
Investigation completed: No evidence of breach	12	11
Investigation completed: No action necessary	16	10
Investigation completed: Refer to Standards Committee	5	3
Investigation completed: Refer to Adjudication Panel	1	3
Total Outcomes – Code of Conduct complaints	248	265

Out of the cases that I have seen, only six were referred either to the Standards Committee or the Adjudication Panel for Wales. This clearly shows that only the most appropriate cases are being referred, and demonstrates that the consideration of the public interest test continues to be an effective means of using 'common sense for common good'.

Despite a decrease in the overall number of code complaints received by my office, the number taken to full investigation has marginally risen. However this is balanced by the increase in the number of cases that have been discontinued or where no action is necessary - further evidence of the effectiveness of the public interest test at all stages of the investigation process.

Other changes this year include the issuing of updated Code of Conduct guidance for councillors based on changes to the Model Code of Conduct made in April 2016 and the establishing of a Code Advisory Group which has proactive oversight of the management of code of conduct complaints. This has led to a 19% increase in cases taking less than six months for a decision to be taken. I am pleased with this positive step forward which means that both complainants and accused members are receiving a timely outcome, helping to relieve the stress and inconvenience that an investigation can cause.

Overall I am encouraged that we are starting to see movements towards councils taking more ownership of low level complaints and attempting to resolve these on a local level, meaning that my office's time and resources are being used for only the more serious cases. I anticipate that this will continue to be something we will focus on and encourage going forward. However whilst I am fully supportive of this approach, it is still important that the more serious allegations of breach of the Code of Conduct are brought to me for investigation and, where appropriate, referred to the Standards Committee or Adjudication Panel for Wales remembering that the authority to make a determination of breach and/or sanction rests solely with them.

I hope that by continuing to work collaboratively over the coming year we can improve standards in public life, whilst building public confidence and promoting good governance in our democratic institutions.

Nick Bennett
Ombudsman

Case summaries

No evidence of breach

Powys County Council – Disclosure and registration of interests

Case Number 201506050 - Report issued in February 2017

The Ombudsman considered a complaint that a member of Powys County Council (“the Councillor”) breached the Code of Conduct for members when he approached another member in the Council’s Members’ Lounge on 25 January 2016 to discuss matters in which he may have had a personal and prejudicial interest.

Both members recalled a different version of events and, as there were no other witnesses to the conversation, it was impossible to reconcile the different accounts. In view of this, it was not considered in the public interest to pursue the matter further. The Ombudsman was that there was no evidence that the

Councillor failed to comply with the Code of Conduct.

Llangefni Town Council – Promotion of Equality and Respect

Case Number 201603639 - Report issued in March 2017

Councillor A complained that Councillor B of Llangefni Town Council might have breached the Code of Conduct due to her conduct towards the Clerk to the Council.

The Ombudsman investigated whether Councillor B had breached parts of the Code which concern respect and consideration, bullying and harassment, and disrepute.

The Ombudsman found that there was no evidence to suggest that Councillor B had breached the Code in relation to two elements of the complaint. He found that no action needed to be taken in respect of one element of the complaint.

Rhondda Cynon Taf County Borough Council - Promotion of Equality and Respect

Case Number 201604869 - Report issued in March 2017

Mr A alleged that Councillor X of Rhondda Cynon Taf County Borough Council (“the Council”) breached the Code of Conduct for members by improperly using his influence as a Councillor to direct the Council’s Highways and Streetcare Services to clear an overgrown lane to the rear of Mr A’s property. Mr A alleged that Councillor X’s decision to involve Streetcare Services was taken in the pursuit of a personal vendetta against him. As such, Councillor X knowingly misused Council resources for private, vexatious purposes. The Council’s Streetcare Supervisor was interviewed and information was obtained from the Council in regard to a complaint response letter it issued to Mr A about Councillor X’s conduct. The Council’s letter stated that its investigation had established that Councillor X had applied inappropriate pressure on the Streetcare Team to carry out the work.

The Ombudsman found that, contrary to what was stated in the Council’s letter to Mr A, there was no evidence to suggest that Councillor X exerted any undue influence on the Council’s Streetcare team to carry out this work. The Ombudsman also found that there was no suggestion that Councillor X had

acted improperly was not based on any formal investigation or on any evidence of improper conduct provided by the Streetcare Team. The Ombudsman found, therefore, that there was no evidence of a breach of the Code.

No action necessary

Conwy County Borough Council – Objectivity and propriety Case Number 201602422 - Report issued in February 2017

During the course of another investigation, it came to light that a member of Conwy County Borough Council (“the Councillor”) had disclosed an email, which contained sensitive and personal information about the author, to another Councillor and to a member of the public. The Ombudsman decided to investigate the matter.

During the investigation the author of the email was interviewed and expressed that she had not intended the email to be shared. The member the public with whom the email was disclosed was also interviewed and confirmed he had received the email from the Councillor and, with his permission, passed it to another Councillor. The Councillor confirmed that he had shared the email but said that he did so because he was concerned for the welfare of the author and was not sure how best to approach it. The Councillor apologised for not considering whether the personal data should have been protected but said he was under considerable stress at the time of the events.

The investigation found that the evidence was suggestive of a breach of the Code of Conduct. However, given that, to some extent, the Councillor acted out of concern for the author of the email, the stress that he was under at the time of the events and the apology made for his actions, it would not be in the public interest to take any further action on this occasion.

Aberystwyth Town Council – Promotion of equality and respect Case Number 201504876 - Report issued in February 2017

Mr A complained that Councillor X of Aberystwyth Town Council (“the Council”) had breached the Code of Conduct for members (“the Code”) by telling a member of the public about Mr A’s suspension. The Ombudsman investigated whether Councillor X had breached those parts of the Code which concern respect and consideration, the disclosure of confidential information and disrepute.

Information was obtained from the Council, Ceredigion County Council and another public body. Mr A, four other witnesses and Councillor X were interviewed. Councillor X admitted that he had told a member of the public about Mr A’s suspension.

The Ombudsman found that there was evidence to suggest that Councillor X had breached the Code by not showing respect and consideration for others, disclosing confidential information and bringing his office as a member and the Council into disrepute. However, he determined that it was not in the public interest to pursue this matter and that no further action was required.

Prestatyn Town Council – Disclosure and registration of interests Case Number 201605412 - Report issued in February 2017

The Ombudsman considered a complaint that a member of Prestatyn Town Council (“the Councillor”) breached the Code of Conduct for elected members by failing to disclose a personal and prejudicial interest at two meetings in relation to a planning application.

The Ombudsman found that the Councillor had a personal and prejudicial interest in the application as the

proposed development was likely to impact upon access to his business. There was no evidence that the Councillor declared an interest in any of the meetings. He aired his concerns relating to access/egress to his business during the second meeting.

In deciding on the appropriate finding, the Ombudsman considered the impact of the Councillor's actions. He was not persuaded that the Councillor sought to influence a decision by his actions. He also noted that the Town Council was merely considering whether to submit observations on the application. It was not deciding whether the application should be approved. It was therefore the Ombudsman's view that the Councillor's actions were of limited consequence and it was not in the public interest to pursue the matter further.

Under section 69(4)(b) of the Local Government Act 2000, the Ombudsman's finding was that no action needed to be taken in respect of the matters investigated. However, the Councillor was advised to reflect upon his actions and to attend training on the Code of Conduct.

Mumbles Community Council - Disclosure and registration of interests **Case Numbers 201602616 - Report issued in March 2017**

Mr A complained that Councillor X as a member of a charitable organisation breached the Code of Conduct for members ("the Code") by failing to disclose a personal and prejudicial interest when invoices from that organisation relating to storage costs were presented to the Council for payment. The Ombudsman investigated the complaint.

The Ombudsman also considered whether Councillor X may have used or attempted to use their position improperly to confer on or secure for themselves or another person an advantage by failing to declare their interest.

The Ombudsman found no evidence that the member obtained an advantage for themselves or the charitable organisation. The Ombudsman took into consideration that, whilst Councillor X's membership of the charitable organisation gave rise to a personal interest, their membership alone did not give rise to a prejudicial interest.

It was established that Councillor X held no position of authority at the charitable organisation. The Ombudsman therefore did not consider it to be in the public interest to pursue the matter any further, because there was no personal gain for the member in failing to declare their interest. Accordingly, the Ombudsman's finding was that no further action needed to be taken in respect of the matters investigated.

Mumbles Community Council - Disclosure and registration of interests **Case Numbers 201602617 - Report issued in March 2017**

Mr A complained that Councillor H, as a member of a charitable organisation, breached the Code of Conduct for members ("the Code") by failing to disclose a personal and prejudicial interest when invoices from that organisation relating to storage costs were presented to the Council for payment. The Ombudsman investigated the complaint.

The Ombudsman also considered whether Councillor H may have used or attempted to use their position

improperly to confer on or secure for themselves or another person an advantage by failing to declare their interest.

The Ombudsman found no evidence that the member obtained an advantage for themselves or the charitable organisation. The Ombudsman considered that Councillor H's position within the charitable organisation gave rise to both a personal and prejudicial interest.

It was established that Councillor H held an elevated position within the charitable organisation. The Ombudsman did not consider it to be in the public interest to pursue the matter any further, because there was no personal gain for the member in failing to declare their interests, and they have since apologised and retrospectively declared any such interests. Accordingly, the Ombudsman's finding was that no further action needed to be taken in respect of the matters investigated

Mumbles Community Council - Disclosure of interests

Case Number 201602618 - Report issued in March 2017

Mr A complained that Councillor F, as a member of a charitable organisation, breached the Code of Conduct for members ("the Code") by failing to disclose a personal and prejudicial interest when invoices from that organisation relating to storage costs were presented to the Council for payment. The Ombudsman investigated the complaint.

The Ombudsman also considered whether Councillor F may have used or attempted to use their position improperly to confer on or secure for themselves or another person an advantage by failing to declare their interest.

The Ombudsman found no evidence that the member obtained an advantage for themselves or the charitable organisation. The Ombudsman considered that, Councillor F's position within the charitable organisation, gave rise to both a personal and prejudicial interest.

It was established that Councillor F held an elevated position within the charitable organisation. The Ombudsman did not consider it to be in the public interest to pursue the matter any further, because there was no personal gain for the member in failing to declare their interests and they have since accepted that they do have an interest. Accordingly, the Ombudsman's finding was that no further action needed to be taken in respect of the matters investigated.

Mumbles Community Council - Disclosure of interests

Case Number 201602619 – Report issued in March 2017

Mr A complained that Councillor Z, as a member of a charitable organisation, breached the Code of Conduct for members ("the Code") by failing to disclose a personal and prejudicial interest when invoices from that organisation relating to storage costs were presented to the Council for payment. The Ombudsman investigated the complaint.

The Ombudsman also considered whether Councillor Z may have used or attempted to use their position improperly to confer on or secure for themselves or another person an advantage, by failing to declare their interest.

The Ombudsman found no evidence that the member obtained an advantage for themselves or the charitable organisation. The Ombudsman took into consideration that, whilst Councillor Z's membership of the charitable organisation gave rise to a personal interest, their membership alone did not give rise to a prejudicial interest.

It was established that Councillor Z held no position of authority at the charitable organisation. The Ombudsman therefore did not consider it to be in the public interest to pursue the matter any further, because there was no personal gain for the member in failing to declare their interest. Accordingly, the Ombudsman's finding was that no further action needed to be taken in respect of the matters investigated.

Mumbles Community Council - Disclosure of interests Case Number 201602620 – Report issued in March 2017

Mr A complained that Councillor M, as a member of a charitable organisation, breached the Code of Conduct for members ("the Code") by failing to disclose a personal and prejudicial interest when invoices from that organisation relating to storage costs were presented to the Council for payment. The Ombudsman investigated the complaint.

The Ombudsman also considered whether Councillor M may have used or attempted to use their position improperly to confer on or secure for themselves or another person an advantage, by failing to declare their interest.

The Ombudsman found no evidence that the member obtained an advantage for themselves or the charitable organisation. The Ombudsman took into consideration that, whilst Councillor M's membership of the charitable organisation gave rise to a personal interest, their membership alone did not give rise to a prejudicial interest.

It was established that Councillor M held no position of authority at the charitable organisation. The Ombudsman therefore did not consider it to be in the public interest to pursue the matter any further, because there was no personal gain for the member in failing to declare their interest. Accordingly, the Ombudsman's finding was that no further action needed to be taken in respect of the matters investigated.

Mumbles Community Council – Disclosure of interests Case Number 201602621 - Report issued in March 2017

Mr A complained that Councillor G, as a member of a charitable organisation, breached the Code of Conduct for members ("the Code") by failing to disclose a personal and prejudicial interest when invoices from that organisation relating to storage costs were presented to the Council for payment. The Ombudsman investigated the complaint.

The Ombudsman also considered whether Councillor G may have used or attempted to use their position improperly to confer on or secure for themselves or another person an advantage by failing to declare their interest.

The Ombudsman found no evidence that the member obtained an advantage for themselves or the charitable organisation. The Ombudsman took into consideration that, whilst Councillor G's membership of

the charitable organisation gave rise to a personal interest, their membership alone did not give rise to a prejudicial interest.

It was established that Councillor G held no position of authority at the charitable organisation. The Ombudsman therefore did not consider it to be in the public interest to pursue the matter any further, because there was no personal gain for the member in failing to declare their interest. Accordingly, the Ombudsman's finding was that no further action needed to be taken in respect of the matters investigated.

Referred to Standards Committee

Powys County Council – Objectivity and propriety

Case Number 201501199 – Report issued in June 2016

The Ombudsman investigated a complaint that a member (“the Councillor”) of Powys Council (“the Council”) may have breached his authority’s Code of Conduct. The complaint arose in relation to correspondence he had sent which incorrectly and unfairly portrayed the content of a Grievance Appeal Hearing.

The Ombudsman found that as the Councillor had sent the correspondence in his private capacity there was no evidence he had breached the section of the Code relating to showing respect and consideration for others. However the Ombudsman found evidence that the Councillor may have broken the code by bringing his office into disrepute and he referred the matter for consideration by the Council’s Standards Committee.

On 2 November 2016, the Council’s Standards Committee found that the Councillor had breached the Code. He was suspended from being a Councillor for five months.

The Councillor appealed this decision to the Adjudication Panel for Wales (“the Panel”). On 17 March 2017, the Panel found that the Councillor had breached the Code. The Panel referred the Councillor to the Council’s Standards Committee with a recommendation that the Councillor should be suspended for a period of three months.

Referred to Adjudication Panel for Wales

There are no summaries in relation to this finding

More information

We value any comments or feedback you may have regarding The Code of Conduct Casebook. We would also be happy to answer any queries you may have regarding its contents. Any such correspondence can be emailed to Matthew.Aplin@ombudsman-wales.org.uk or Lucy.John@ombudsman-wales.org.uk or sent to the following address:

Public Services Ombudsman for Wales
1 Ffordd yr Hen Gae
Pencoed
CF35 5LJ

Tel: 0300 790 0203

Fax: 01656 641199

e-mail: ask@ombudsman-wales.org.uk (general enquiries)

Follow us on Twitter: [@OmbudsmanWales](https://twitter.com/OmbudsmanWales)

Further information about the service offered by the Public Services Ombudsman for Wales can also be found at www.ombudsman-wales.org.uk

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Safonau
Dyddiad y Cyfarfod:	10 Mawrth 2017
Aelod / Swyddog Arweiniol:	Gary Williams, Swyddog Monitro
Awdur yr Adroddiad:	Gary Williams, Swyddog Monitro
Teitl:	Cais am Ollyngiad gan Aelodau Cyngor Tref Bodelwyddan

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad hwn yn ymwneud â chais am ollyngiad gan Aelodau Cyngor Tref Bodelwyddan

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Galluogi'r Pwyllgor i ystyried cefndir y cais am ollyngiad a'r darpariaethau cyfreithiol perthnasol cyn penderfynu a ddylid caniatáu'r gollyngiad.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Dylai'r Pwyllgor ystyried y cais am ollyngiad a phenderfynu a ddylid caniatáu'r gollyngiad ac, os felly, y sail dros ganiatáu'r gollyngiad.

4. Manylion yr Adroddiad

- 4.1 Mae Cod Ymddygiad yr Aelodau yn datgan fod yn rhaid i aelod o awdurdod lleol sydd â chysylltiad sy'n rhagfarnu mewn mater adael y siambr pan fod y mater hwnnw yn cael ei drafod ac yn peidio â chymryd unrhyw ran wrth ystyried y mater hwnnw, oni bai fod yr aelod wedi cael gollyngiad gan Bwyllgor Safonau'r awdurdod hwnnw.
- 4.2 Mae a81(4) Deddf Llywodraeth Leol 2000 yn rhoi grym i'r Pwyllgorau Safonau i ganiatáu gollyngiadau yn unol â rheoliadau a wnaed gan Weinidogion Cymru o dan a81(5) y Ddeddf yn rhagnodi'r amgylchiadau hynny lle gallant wneud hyn.
- 4.3 Y rheoliadau perthnasol yw Rheoliadau Pwyllgorau Safonau (Caniatáu Gollyngiadau) (Cymru) 2001 (y Rheoliadau).
- 4.4 Mae'r Swyddog Monitro wedi cael cais am ollyngiad gan Glerc Cyngor Tref Bodelwyddan ar ran aelodau presennol Cyngor Tref Bodelwyddan mewn perthynas â'u haelodaeth o gymdeithas elusennol a grëwyd i redeg Canolfan Gymunedol Bodelwyddan. Mae'r gymdeithas hon, o'r enw Cyfeillion Bodelwyddan, yn cael ei chreu gan fod y sefydliad blaenorol a oedd yn gyfrifol am weithrediad y Ganolfan Gymunedol o ddydd i ddydd yn cael ei ddirwyn i ben yn gyfreithiol. Mae copi o'r cais ynghlwm yn

Atodiad 1. Mae'r cais wedi cael ei lofnodi gan bob un o aelodau presennol y Cyngor Tref.

- 4.5** Yn yr Etholiadau Llywodraeth Leol, dim ond pedwar o bobl a enwebwyd i'r Cyngor Tref, sydd â chworwm o bedwar. Cafodd pob un o'r pedwar eu hethol yn ddiwrthwynebiad. Yn dilyn yr etholiad, nododd un o'r rhai a enwebwyd na fyddent yn gallu cyflawni eu swydd fel Cynghorydd. Gofynnwyd i'r Cyngor Sir arfer ei rym dan a91 Deddf Llywodraeth Leol 1972 i benodi aelod i'r Cyngor er mwyn sicrhau chworwm. Penododd y Cyngor Sir y Cynghorydd Sir lleol, y Cynghorydd Richard Mainon, i'r Cyngor. Mae felly pedwar Cynghorydd Tref. Mae'r cais yn nodi'r glir y bydd pob un o aelodau presennol y Cyngor Tref yn cyflawni swydd weithredol gyda Chyfeillion Bodelwyddan.
- 4.6** Mae'r cais yn egluro y bydd yn rhaid i'r Cyngor Tref ystyried ceisiadau gan Gyfeillion Bodelwyddan am gymorth ariannol ac am y rheswm hwn, mae aelodau'r Cyngor Tref yn gofyn am ollyngiad.
- 4.7** Mae'r Rheoliadau yn amlinellu ar ba sail y gall y Pwyllgor Safonau ganiatáu gollyngiad. Amlinellir Rheoliad 2 y Rheoliadau fel Atodiad 2 yr adroddiad hwn ac mae'n rhestru dan ba amgylchiadau y gellir caniatáu gollyngiad. Awgrymir mai'r amgylchiadau mwyaf perthnasol i'r cais hwn yw'r rhai a amlinellir yn Rheoliad 2(a), (d), a (h)
- 4.8** Os yw'r Pwyllgor o blaid caniatáu gollyngiad, rhaid iddo ystyried a yw'n dymuno caniatáu'r gollyngiad yn unol â'r cais neu a yw'n gosod unrhyw gyfyngiad ar weithrediad y gollyngiad, gan gynnwys am ba hyd y bydd y gollyngiad mewn grym.
- 4.9** Os caniateir gollyngiad, rhaid i unrhyw aelod sy'n elwa o hyn barhau i ddatgan cysylltiad personol mewn unrhyw fater yn ymwneud â Chyfeillion Bodelwyddan a datgan bodolaeth a natur y gollyngiad a roddwyd.

4. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Nid yw'r penderfyniad yn cael effaith uniongyrchol ar y Blaenoriaethau Corfforaethol.

5. Faint fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Nid oes unrhyw gostau uniongyrchol sy'n gysylltiedig â'r adroddiad hwn.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les? Gellir lawrlwytho adroddiad cyflawn yr Asesiad o Effaith ar Les oddi ar y [wefan](#), a dylid ei gynnwys fel atodiad i'r adroddiad hwn

Nid yw'r adroddiad hwn yn ceisio cyflwyno newid neu gynnig a fyddai'n gofyn am asesiad o'r fath.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gydag Archwilio ac eraill?

Ni ymgynghorwyd ag Archwilio mewn perthynas â'r mater hwn.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Does dim goblygiadau ariannol uniongyrchol o ganlyniad i'r adroddiad hwn.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Mae risg, os na ganiateir y gollyngiad i Aelodau, na fydd y Cyngor Tref yn gallu ystyried ceisiadau am gymorth ariannol gan Gyfeillion Bodelwyddan ar gyfer cynnal a chadw a gweithredu'r Ganolfan Gymunedol

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

a81(4) Deddf Llywodraeth Leol 2000

Rheoliadau Pwyllgorau Safonau (Caniatáu Gollyngiadau) (Cymru) 2001

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Mrs J Prendergast
Clerk to Bodelwyddan Town Council
53 Ffordd Parc Bodnant
Prestatyn
LL19 9LJ

The Monitoring Officer
Denbighshire County Council
PO Box 62,
Ruthin,
LL15 9AZ

13th June 2017.

Re: Bodelwyddan Town Council Dispensation Request under 2(a).

Dear Mr Williams

The Town Council of Bodelwyddan request a Grant of Dispensation from the Standards Committee under the 2001 regulations. We anticipate that the dispensation will be needed for a period of no longer than 12 months.

On the 1st May 2017 the organisation responsible for the day to day running of Bodelwyddan Community Centre sadly closed and is in the process of being legally wound down.

The Town Council decided at its meeting of 24th May 2017 to consider the formation of a new association charged with the future running of the community centre. The group met on 30th May 2017 and agreed unanimously to form a new association "Friends of Bodelwyddan" to operate with the stated aims of:

Working for the well-being of the residents of Bodelwyddan, without distinction of age, gender, political, religious or other opinions by associating the Local Authority, voluntary organisations and local inhabitants in a common effort to advance the feeling of well-being (both physical and mental) and belonging and to provide facilities in the interest of social welfare for recreational and leisure time occupation.

To establish or to secure the establishment of a Community Centre and to maintain and manage such Centre for activities promoted by Friends of Bodelwyddan and its constituent bodies in furtherance of the above objectives.

The new entity will be a charitable incorporated organisation 'foundation' and is anticipated to be legally formed at a meeting of Friends of Bodelwyddan on 20th June 2017.

As soon as the new entity is established a letter will be hand delivered to all Bodelwyddan residences announcing that the Community Centre will be remaining open "under new management" and that we seek enquiries from parties interested in the use of the facilities as

well as requiring volunteers to help with the day to day running. We will seek ideas for activities that will help fulfil our stated aims.

As the council has only three members and a County Councillor operating under s91 of the Local Government Act 1972 it was necessary for all of the councillors to assume an executive role within the newly formed Friends of Bodelwyddan.

The Town Council has in the past always FULLY subsidised the former association as it has never made a profit despite all services being provided on a voluntary basis. The Town Council are therefore conscious of the fact that they will from time to time be required to consider the matter of donations and grants for the ongoing running and maintenance of the community facilities.

At this point discussions have already taken place and the Town Council is minded to support the group by way of a financial donation.

The last estimate the Community Centre received for improvement works was £42,000. Since that report the boiler has now been condemned and needs replacing before the onset of Autumn/Winter.

The donation will help pay for a key-holder and a cleaner/caretaker until bookings and regular use can be established. None of the executive committee shall take up the paid roles.

Councillor Richard Mainon is willing to attend the Standards Committee to answer any questions or queries relating to the dispensation and how the Town Council aim to manage any perceived conflicts of interest.

We thank you in anticipation for your kind consideration

Yours Sincerely

Mrs Jenny Prendergast
Town Clerk

Mr Lance Daintree
Mayor

Mr James Warner
Councillor

Mrs Joan Barker
Councillor

Mr Richard Mainon
Councillor

Atodiad 2

Statws: Cyfraith Mewn Grym

Rheoliadau Pwyllgorau Safonau (Caniatáu Gollyngiadau) (Cymru) 2001/2279

Daeth y fersiwn hon i rym o: **1 Ebrill, 2016** hyd at y **presennol**

(fersiwn 2 o 2)

2. Amgylchiadau lle gellir caniatáu gollyngiadau

Gall pwyllgor safonau awdurdod perthnasol ganiatáu gollyngiad dan [adran 81\(4\)](#) y Ddeddf lle -

(a) mae gan ddim llai na hanner aelodau'r awdurdod perthnasol neu un o bwyllograu'r awdurdod (yn ôl y digwydd) y bydd y mater yn cael ei ystyried ganddynt gysylltiad sy'n ymwneud â'r mater hwnnw;

(b) mae gan ddim llai na hanner aelodau gweithrediaeth arweinydd a chabinet awdurdod perthnasol y bydd mater yn cael ei ystyried ganddynt gysylltiad sy'n ymwneud â'r mater hwnnw ac mae naill ai paragraff (d) neu (e) hefyd yn berthnasol;

(c) yn achos cyngor sir neu fwrdeistref sirol, byddai anallu'r aelod i gymryd rhan yn rhwystro cydbwysedd gwleidyddol yr awdurdod perthnasol neu bwyllogr yr awdurdod y byddai'r mater yn cael ei ystyried ganddynt i'r fath raddau fel y byddai'n debyg o gael effaith ar y canlyniad;

(d) mae natur cysylltiad yr aelod yn golygu na fyddai cyfranogiad yr aelod yn y mater y mae'r cysylltiad yn ymwneud ag o yn niweidio hyder y cyhoedd yn y modd y cynhelir materion yr awdurdod perthnasol.

(e) mae'r cysylltiad yn gyffredin i'r aelod a chyfran sylweddol o'r cyhoedd;

(f) mae cyfranogiad yr aelod yn y mater y mae'r cysylltiad yn ymwneud ag o wedi ei gyfiawnhau gan swydd neu arbenigedd yr aelod penodol;

(g) mae'r mater y mae'r cysylltiad yn ymwneud ag o yn mynd i gael ei ystyried gan bwyllgor trosolwg ac archwilio'r awdurdod perthnasol ac nid yw cysylltiad yr aelod yn gysylltiad ariannol;

(h) mae'r mater a fydd yn cael ei ystyried yn ymwneud â chyllid neu eiddo sefydliad gwirfoddol y mae ei bwyllgor neu fwrdd rheoli yn aelod ohono heb law am fel cynrychiolydd yr awdurdod perthnasol ac nad oes gan yr aelod unrhyw gysylltiad arall yn y mater ar yr amod na fydd unrhyw ollyngiad yn ymestyn i gyfranogiad mewn unrhyw bleidlais mewn perthynas â'r mater hwnnw; [...]¹

(i) mae'n ymddangos i'r pwyllgor ei bod er lles preswylwyr yr ardal o'r awdurdod perthnasol y dylid dileu'r analluedd [; neu] ²

[(j) "mae'n ymddangos i'r pwyllgor ei bod yn briodol mewn modd arall i ganiatáu gollyngiad.

] ³

Nodiadau

- ¹ . Di-rymwyd y gair gan Reoliadau Llywodraeth Leol (Pwyllgorau Safonau, Ymchwiliadau, Gollyngiadau ac Atgyfeirio) (Cymru) (Diwygio) 2016/85 [rheoliad 4\(3\)\(a\)](#) (1 Ebrill, 2016)
- ² . Disodlwyd y gair gan Reoliadau Llywodraeth Leol (Pwyllgorau Safonau, Ymchwiliadau, Gollyngiadau ac Atgyfeirio) (Cymru) (Diwygio) 2016/85 [rheoliad 4\(3\)\(a\)](#) (1 Ebrill, 2016)
- ³ . Ychwanegwyd y gair gan Reoliadau Llywodraeth Leol (Pwyllgorau Safonau, Ymchwiliadau, Gollyngiadau ac Atgyfeirio) (Cymru) (Diwygio) 2016/85 [rheoliad 4\(3\)\(a\)](#) (1 Ebrill, 2016)

Atgynhychir deunydd Hawlfraint y Goron gyda chaniatâd Rheolydd HMSO ac Argraffydd y Frenhines dros yr Alban

Testun: Llywodraeth Leol

Yn rhinwedd Paragraff(au) 12, 13 Rhan 4, Atodlen 12A
Deddf Llywodraeth Leol 1972.

Document is Restricted

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag